

**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ**

București, Piața Valter Măcăineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail:
C.N.C.D.@C.N.C.D..org.ro

**HOTĂRÂREA NR. 102
din 09.06.2010**

Dosar nr.: 421/2009

Petiția nr.: 95181 din 27.10.2009

Petent: D M

Reclamat: BRD Groupe Societe Generale S.A., Banca Românească și S.C.
G.E. Money România

Obiect: refuz acordare servicii bancare, motivul originii etnice și culorii pielii

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul sau reședința petenților

I.1.1. D M , cu domiciliul în

I.2. Numele, domiciliul sau reședința reclamatului

I.2.1. BRD Groupe Societe Generale S.A., cu sediul în Bd. Ion Mihalache,
nr.1-7, sector 1, București

I.2.2. Banca Românească, cu sediul în str. Ion Câmpineanu, sector 3,
București

I.2.3. S.C. G.E. Money România, cu sediul în str. Fabrica de Glucoză, nr.5,
poarta F, et.4, clădirea Novo Park, sector 2, București

II. Obiectul sesizării

2.1. Sesizarea petentului, astfel cum este formulată, vizează refuzul
acordării unor servicii bancare, datorită originii etnice și culorii pielii.

III. Descrierea presupusei fapte de discriminare

3.1. Prin plângerea înregistrată cu nr. 95181 din 27.10.2009 petentul arată că este de etnie romă și se consideră discriminat datorită culorii pielii în accesul la un card de cumpărături BRD.

IV. Procedura de citare

4.1. Prin rezoluția din data de 30.10.2009, s-a dispus efectuarea de investigații de către C.N.C.D. la sediul părților reclamate. În data de 12.11.2009, s-a desfășurat investigația în speță iar raportul de investigație a fost depus la dosar.

4.2. În temeiul art. 20, alin.4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

4.3. Prin adresa nr. 10191/17.11.2009 a fost citat petentul, prin adresa nr. 10189/17.11.2009 a fost citată Banca Românească, prin reprezentant, prin adresa nr. 10190/17.11.2009a fost citată S.C. G.E. Money România, prin reprezentant, iar prin adresa nr. 10193/17.11.2009 a fost citată BRD Group Societe Generale, prin reprezentant legal. Părțile au fost citate pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 08.12.2009. La termen părțile nu s-au prezentat.

4.4. Prin adresa nr. 10326 din 20.11.2009, Banca Românească a transmis punctul său de vedere cu privire la obiectul plângerii. Prin adresa nr. 10787 din 09.12.2009, S.C. G.E. Money România a transmis punctul său de vedere.

4.5. În perioada 28 noiembrie 2009 – 22 aprilie 2010, Colegiul CNCD s-a aflat în imposibilitate de a organiza deliberări. Urmare încetării succesive a mandatelor a 6 membrii în Colegiul CNCD, s-a declanșat procedura de numire de către Parlamentul României, potrivit art. 22 alin. 2 și art. 24 din O.G. nr. 137/2000 republicată. Prin Hotărârea Parlamentului nr. 27/20.04.2010 publicată în Monitorul Oficial nr. 265 din 22.04.2010 au fost numiți noii membri ai Colegiului CNCD. Dosarul nr.421/2009 a fost soluționat în data de 09.06.2010.

V. Susținerile părților

Susținerile petentului

5.1.1. Petentul susține că este de etnie romă și datorită culorii pielii nu a avut acces la un card de cumpărături. Acesta susține că este angajat la supermarketul Real și primește salariu pe card – BRD. A depus actele pentru obținerea unui card de cumpărături (pentru achiziționarea unui frigider și

calculator) însă răspunsul băncii a fost negativ. Petentul arată că pentru acordarea acestui tip de card trebuiau îndeplinite următoarele condiții : vechime minimă 3 luni la actualul loc de muncă, o factură de utilități achitată de la adresa din cartea de identitate, copie după cartea de muncă care să ateste faptul că are o vechime în muncă de 4 ani. După depunerea documentelor i s-a spus că va fi anunțat în 2-3 zile telefonic. Au trecut 3 săptămâni și a fost anunțat că nu i-a fost acordată această facilități. La solicitarea petentului de a i se acorda un răspuns în scris, banca a răspuns că nu dă hârtii oficiale cu privire la refuzul telefonic.

5.1.2. Ulterior s-a adresat la Banca Românească pentru a obține un card de credit cu valoarea a trei salarii. Răspunsul a fost negativ. Petentul susține că răspunsurile băncilor reclamate verbale au fost: nu se întrunește punctajul necesar pentru acordarea creditului.

5.1.3. Petentul susține că s-a adresat magazinului DOMO pentru a cumpăra un calculator în rate. Nici această cerere nu i-a fost acceptată.

5.1.4. Având în vedere cele de mai sus, petentul consideră că a fost refuzat în toate demersurile sale de a accesa un serviciu bancar datorită etniei române din care face parte și datorită culorii pielii.

Sușinerile BRD Group Societe Generale

5.2.1. Societatea reclamată nu a transmis punct de vedere, însă din raportul de investigație reies următoarele aspecte:

- conform prevederilor capitolului 5 (*Verificări eligibilitate client și documente*) din Procedura de acceptare pentru credite de consum în Back Office BRD Finance, un credit se refuză dacă potențialul client are restanțe de peste 90 de zile;

- conform prevederilor art. 6 alin. 2 din Decizia nr. 105/2007 cu privire la prelucrările de date cu caracter personal efectuate în sisteme de evidență de tipul Biroului de Credit, emisă de Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal, datele negative sunt stocate în sistemele de evidență de tipul biroului de credit și dezvăluite participanților pentru perioada necesară realizării scopurilor prevăzute la art. 1, dar nu mai mult de 4 ani de la data achitării ultimei date restante sau de la data ultimei actualizări transmise în cazul neachitării restanțelor până la data respectivă;

- domnul D M a solicitat un credit de consum în anul 2009, în acest scop ofițerul de credite al sucursalei Arad a consultat raportul de credit al respectivei persoane emis de SC Biroul de Credit S.A.; astfel s-a constatat că în anul 2006 domnul D M a înregistrat întârzieri mai mari de 120 de zile în plata ratelor unui credit la BRD Groupe Societe Generale, motiv pentru care acesta nu mai este eligibil pentru obținerea unui credit până în decembrie 2010 (calculându-se 4 ani de la data achitării ultimei date restante).

Sușineri Banca Românească

5.2.1. Banca Românească susține că petentul a depus în data de 30.09.2009 cererea pentru contractarea unui Card de Credit Mastercard Standard. În procesul de analiză a cererilor de credit, banca verifică gradul de îndatorare și bonitatea financiară a fiecărui client.

5.2.2. În urma analizei documentelor prezentate de petent s-a constatat că acesta avea o vechime de numai 3 luni la actualul loc de muncă și mai mult de 3 ani fără nicio înregistrare în cartea de muncă. În consecință, cererea acestuia a fost respinsă iar petentul a fost anunțat telefonic de decizia băncii.

5.2.3. În concluzie, cererea petentului a fost respinsă în urma unei analize obiective a datelor financiare furnizate de acesta și nu pe baza unor aspecte care țin de apartenența sa etnică.

Sușinerile S.C. G.E. Money România

5.2.1. Reclamata susține că în data de 16 octombrie 2009 petentul a înaintat o cerere pentru încheierea unui contract de credit, având ca obiect achiziționarea unor bunuri din cadrul magazinului DOMO. Se arată că petentul a dat declarații neconforme cu realitatea în ceea ce privește istoricul de creditare. Astfel, se arată că petentul a declarat că are numai 5 luni vechime totală în muncă, lucru neadevărat, deoarece acesta a mai avut credite acordate în trecut unde a prezentat documente de la angajatorul precedent.

5.2.2. Decizia de respingere a cererii de credit a fost luată ca urmare a nerealizării punctajului necesar aprobării cererii de credit, punctaj obținut prin analiza scoringului.

5.2.3. În concluzie, petentul nu a îndeplinit condițiile de scoring stabilite de către societate pentru a avea o politică de creditare prudentă și pentru un profil de risc al clientului, originea rasială sau etnică neavând nicio legătură cu refuzul acordării creditului.

VI. Motivele de fapt și de drept

6.1. Coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, Colegiul analizează în strânsă legătură în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în prima instanță, elementele art.2 al O.G. nr.137/2000, republicată, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță. În măsura în care se reține întrunirea elementelor discriminării, așa cum este definită în art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de O.G. nr. 137/2000, republicată.

6.2. Înalta Curte de Casație și Justiție, prin Decizia nr. 828 din 16 februarie 2009 a reținut că în economia Ordonanței nr. 137/2000 dispozițiile articolului 2

care definesc formele de discriminare (n.n.), "sunt consecutive celor din articolul 1 alin. (3), care prevăd cine este subiectul obligației de a respecta principiul egalității între cetățeni - garantat de art. 1 alin. (2) în exercitarea drepturilor constituționale ale cetățenilor: "Orice persoană juridică sau fizică are obligația să respecte principiile egalității și nediscriminării". Din coroborarea aceluiași texte (art. 1-2) rezultă obiectul discriminării: titularii drepturilor constituționale enumerate în special în art. 1 alin. (2), îngrădiți ori împiedicați în exercițiul lor. Așadar, în limitele atribuțiilor sale legale, CNCD este obligat să soluționeze orice plângere întemeiată pe dispozițiile art. 2 din O.G. nr. 137/2000 prin stabilirea existenței celor trei elemente sus menționate.

6.3. Din acest punct de vedere, Colegiul reține că petentul invocă vătămarea drepturilor sale prin neacordarea unor servicii bancare. A solicitat emiterea unui card în vederea achiziționării unui frigider și calculator de la banca BRD Arad (din incinta magazinului Real). După depunerea cererii de acordare și a documentației necesare, în aproximativ 3 săptămâni, la solicitarea petentului, s-a comunicat telefonic neaprobarea cererii. Ulterior, a depus o nouă solicitare de acordare a unui credit în cuantumul a 3 salarii la Banca Românească. A depus actele necesare însă la 5 zile de la depunerea documentației a fost informat că cererea sa a fost respinsă. De asemenea, petentul arată că a dorit să achiziționeze un calculator în rate la magazinul Domo din Arad dar cererea a fost refuzată. Petentul arată că a solicitat celor 3 societăți bancare și financiare un răspuns scris dar nu s-a dat curs cererii sale. Consideră că refuzul acordării serviciilor bancare este motivat de apartenența sa etnica (aparținând comunității rome) evidențiată prin culoarea pielii ("pigmentul feței").

6.4. Din raportul de investigație depus la dosar, punctele de vedere ale părților reclamate și înscrisuri, Colegiul reține că petentul a depus la BRD o cerere pentru un credit de consum în anul 2009. Cererea a fost procesată în sistemul electronic al băncii potrivit regulamentelor aplicabile și s-a constatat că petentul a înregistrat în anul 2006 întârzieri mai mari de 120 de zile în plata ratelor unui credit acordat de BRD, motiv pentru care nu s-a putut constata eligibilitatea petentului până în luna decembrie 2010 (în acest sens la dosar raport de credit, extras din procedura de acceptare pentru credite de consum al BRD și decizia nr. 105/2007 privind prelucrări de date cu caracter personal în sistem de evidență de tip birou de credit). În data de 20.09.2009 petentul s-a adresat societății Banca Românească Sucursala Arad pentru contractarea unui card de credit Mastercard Standard. În procesul de analiză a cererii de credit banca a verificat gradul de îndatorare și bonitatea financiară a clientului, constatându-se că petentul are vechime de numai 3 luni la actualul loc de muncă și mai mult de 3 ani fără înregistrări în cartea de muncă. Cardul de credit fiind un produs de risc, raportat la situația sa financiară, cererea a fost respinsă urmare analizei inițiale fără a intra în testul de scoring. În data de 16.10.2009 petentul a înaintat cerere pentru încheierea unui contract de credit la SC Ralfi IFN S.A. În conformitate cu normele societății s-a procedat la verificarea bonității și eligibilității clientului, însă nu au fost îndeplinite condițiile de scoring. În urma verificărilor la Biroul de credit s-a observat o restanță de 4 luni la un credit anterior.

6.5. Relativ la definiția discriminării astfel cum este reglementată în O.G. nr. 137/2000, republicată, Colegiul director precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță este datorat apartenenței lor la una dintre criteriile prevăzute în textul de lege, art. 2 din O.G. nr.137/2000, republicată. Colegiul Director trebuie să analizeze dacă tratamentul diferit a fost indus datorită unui criteriu prevăzut de art.2 alin.1, respectiv rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, care să fi constituit mobilul determinant în aplicarea acestui tratament. Colegiul Director reține că art.2 alin.1 nu conține o listă exhaustivă a criteriilor de discriminare deoarece, criteriile expresis verbis enumerate de lege sunt completate cu sintagma „sau orice alt criteriu” ceea ce, practic oferă posibilitatea reținerii și a altor criterii nespecificate de lege, în săvârșirea unei fapte de discriminare. Însă, oricare din aceste criterii circumstanțiate la situația particulară a persoanei care se consideră discriminată, trebuie să fi constituit elementul determinant în aplicarea tratamentului diferit în speță. Or, condiția criteriului ca motiv determinant trebuie interpretată în sensul existenței ca element care este concretizat, materializat și care constituie cauza actului sau faptului discriminatoriu, și care, în situația inexistenței, nu ar determina săvârșirea discriminării. Astfel, natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge tocmai din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu, ceea ce presupune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit imputat și criteriul interzis de lege, invocat în situația persoanei care se consideră discriminată.

6.6. Curtea Europeană de Justiție a arătat că în cazurile de discriminare, în situația în care persoana care se consideră discriminată ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe sau indirecte pe baza unui criteriu interzis, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină persoanei acuzate de discriminare, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, reclamatul (pârâtul) ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul aplicat persoanei care se consideră discriminată este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe baza unui criteriu interzis (A se vedea în același sens și jurisprudența Curții Europene de Justiție, cauza Bilka Kaufhaus, parag.31; cauza C-33/89 Kowalska [1990] ECR I-2591, parag. 16; cauza C-184/89 Nimz [1991] ECR I-297 parag. 15; cauza C-109/88 Danfoss [1989] ECR 3199, parag. 16; cauza C-127/92, Enderby [1993] ECR 673 parag. 16).

6.9. Din acest punct de vedere, sub aspectul prevederilor art. 20 alin.6 din O.G. nr. 137/2000 republicată, în prezenta speță, Colegiul este de opinie că nu pot fi reținute prezumții de săvârșire a unor fapte de discriminare pe baza criteriului de apartenență etnică respectiv culoare. O atare prezumție ar fi trebuit să permită cel puțin a se presupune existența unei legături de cauzalitate directă sau indirectă între refuzul acordării serviciilor bancare/financiare și criteriul invocat (etnie/culoare) Or, din probele aflate la dosar incidente obiectului petiției,

nu se poate reține existența unui asemenea raport, în sensul în care, în speță, „culoarea/etnia” a constituit cauza respingerii cererii de acordare a creditului sau a cardului de credit.

6.10. Din analiza înscrisurilor aflate la dosar, Colegiul este de opinie că nu se poate reține că apartenența etnică respectiv culoarea petentului a constituit în cauză un obiter dictum decisiv în respingerea cererilor, devreme ce, pe de o parte, solicitările sale au fost preluate de societățile reclamate iar pe de altă parte au fost procesate și supuse analizei pe baza unor indicatori de risc financiari specifici în materie de operațiuni bancare. Colegiul reține că în domeniul acordării creditelor destinate persoanelor fizice, solicitările potențialilor clienți sunt supuse unei analize de risc ceea ce implică elaborarea unor reglementări corelative profilului și strategiilor de risc, categorii de clienți eligibili, condiții de garantare, categorii de venituri eligibile, coeficienți de ajustare, categorii de cheltuieli care se deduc din veniturile eligibile, niveluri maxime admise pentru grad total de îndatorare etc.

6.11. Dincolo de faptul că, în speță, nu pot fi reținute elemente vecine și conexe de natură a permite reținerea unei prezumții de discriminare pe baza unui criteriu interzis, Colegiul observă că motivele care au stat la baza nesoluționării favorabile a cererilor de acordare a unui card de credit sau a unui credit de consum sunt corelativi unor elemente obiective precum istoricul de creditare și restante în plată, venit ori vechime la locul de muncă. Or, aceste elemente deși se plasează în legătură cu situația particulară a petentului (istoric creditare/venituri/loc de muncă) nu se intersectează, suprapun ori interferează cu apartenența etnică sau culoarea acestuia, excluzându-se un asemenea raport de cauzalitate.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Aspectele sesizate nu intră sub incidența prevederilor art. 2 din O.G. nr. 137/2000 republicată;
2. Clasarea dosarului;
3. Se va răspunde petentului în sensul celor hotărâte;
4. O copie a hotărârii se va transmite părților: D _____ M _____, cu domiciliul în _____; BRD Groupe Societe Generale S.A., cu sediul în Bd. Ion Mihalache, nr.1-7, sector 1, București; Banca Românească, cu sediul în str. Ion Câmpineanu, sector 3, București; S.C. G.E. Money România, cu sediul în str. Fabrica de Glucoză, nr.5, poarta F, et.4, clădirea Novo Park, sector 2, București

VII. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VIII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședință

ASZTALOS Csaba Ferenc – Președinte

GERGELY Dezideriu – Membru

HALLER Istvan – Membru

PANFILE Anamaria – Membru

VASILE Alexandru – Membru

VLAȘ Claudia – Membru

Data redactării 30.06.2010

Hotărâre Redactată. G.D., Tehnored. A.P., 3 exemp.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

